
Nowy Statut T. N. W.

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 43, 107-128

1950

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

IX

Nowy Statut

T. N. W.

Na mocy decyzji Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 20 grudnia 1946 r. L. dz. 01—2996/46, wydanej na podstawie art. 21 Prawa o Stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. (Dz. Ust. R. P. Nr 94, poz. 808) wpisano do Rejestru Stowarzyszeń i Związków pod Nr 155 Stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Naukowe Warszawskie“.

ZA PREZYDENTA
M. ST. WARSZAWY

(—) *Roman Kochański*
Naczelnik Wydziału
Organizacji Społecznych

Statut niniejszy zawiera zmiany zatwierdzone na mocy decyzji Prezydium Rady Narodowej w m. st. Warszawie z dnia 30 grudnia 1950 r. Nr /Sp. 13/ 20/50 wydanej na podstawie art. 28 Prawa o Stowarzyszeniach z dnia 27. X. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 808).

Warszawa, dnia 8 stycznia 1951 r.

Za Prezydium Rady Narodowej

(—) *Czesław Marzec*

m. p. Prezydium Rady Narodowej w m. st.
Warszawie

S T A T U T TOWARZYSTWA NAUKOWEGO WARSZAWSKIEGO

I. Cel instytucji, jej prawa, siedziba i zakres działalności

Art. 1.

Towarzystwo Naukowe Warszawskie, będące spadkobiercą duchowym i kontynuatorem prac Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, powołane do życia dnia 25 listopada 1907 roku, ma na celu popieranie i rozwijanie badań naukowych we wszystkich gałęziach wiedzy czystej i stosowanej.

Art. 2.

Siedzibą Towarzystwa Naukowego Warszawskiego jest Pałac Staszica, dawna siedziba Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, a działalność Towarzystwa rozciąga się na całą Polskę, z zachowaniem obowiązujących praw i przepisów o stowarzyszeniach.

Art. 3.

Dla osiągnięcia swych celów Towarzystwo Naukowe Warszawskie z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa:

- a) urządza zebrania naukowe,
- b) ogłasza drukiem prace naukowe,
- c) dostarcza środków do prowadzenia badań naukowych,
- d) ogłasza konkursy na zadania naukowe i przyznaje nagrody,
- e) urządza wykłady i odczyty,
- f) utrzymuje bibliotekę,
- g) utrzymuje pracownie, zakłady badawcze, oraz zbiory naukowe itp.,
- h) organizuje pomoc techniczno-usługową dla pracy naukowej.

Art. 4.

Towarzystwo Naukowe Warszawskie składa się z sześciu Wydziałów:

- I. Językoznawstwa i historii literatury,
- II. Nauk historycznych, społecznych i filozoficznych,
- III. Nauk matematyczno-fizycznych,
- IV. Nauk biologicznych,
- V. Nauk lekarskich,
- VI. Nauk technicznych

i dwu Sekcyj:

- 1) nauk prawnych i ekonomicznych przy Wydziale nauk historycznych, społecznych i filozoficznych,
- 2) nauk rolniczych przy Wydziale nauk technicznych.

Na wniosek Zarządu Ogólne Zebranie Administracyjne większością 2/3 głosów może każdą z dwu wymienionych powyżej Sekcyj przekształcić na osobny Wydział Towarzystwa.

Art. 5.

Każdy z sześciu Wydziałów może tworzyć Komisje, Pracownie i Zakłady badawcze wraz ze specjalnymi bibliotekami i zbiorami. Wydziały II i VI mogą tworzyć także Komisje, Pracownie i Zakłady, dotyczące nauk, reprezentowanych w odpowiednich Sekcjach.

Art. 6.

Towarzystwo Naukowe Warszawskie jest osobą prawną i jako taka ma prawo posiadania, nabywania i zbywania wszelkiego rodzaju majątków ruchomych i nieruchomości. Towarzystwo używa pieczęci okrągłej z napisem: „Towarzystwo Naukowe Warszawskie“, lub z napisem: „Societas Scientiarum ac Litterarum Varsaviensis“.

**II. Członkowie Towarzystwa Naukowego Warszawskiego,
ich prawa i obowiązki**

Art. 7.

Towarzystwo Naukowe Warszawskie składa się z członków:

- a) seniorów,
- b) zwyczajnych,
- c) korespondentów.

Przy tym członkowie zwyczajni dzielą się na: 1) miejscowych, 2) zamiejscowych.

Art. 8.

Na członków Towarzystwa Naukowego Warszawskiego mogą być wybierani wybitni uczeni i badacze.

Art. 9.

Członków zwyczajnych miejscowych może być na każdym Wydziale najwyżej 20, w Sekcji zaś — najwyżej 10. Podobnie i liczba członków zwyczajnych zamiejscowych nie może przekraczać 20 na każdym Wydziale, a 10 w każdej Sekcji.

Art. 10.

Liczba członków korespondentów nie może przekraczać 20 na każdym Wydziale, a 10 w każdej Sekcji.

Art. 11.

Miejscowy członek zwyczajny, który dłużej niż 1 rok przebywa poza Warszawą, przechodzi do kategorii członków zamiejscowych, choćby przez to na razie liczba członków zamiejscowych odpowiedniego Wydziału lub Sekcji została przekroczona.

Zamiejscowy członek zwyczajny, osiadłszy na stałe w Warszawie, wchodzi w skład członków miejscowych zwyczajnych, choćby przez to na razie liczba członków miejscowych odpowiedniego Wydziału lub Sekcji została przekroczona.

W wypadku przekroczenia liczby członków zamiejscowych w pierwszym wypadku, a miejscowych w drugim, miejsce, które zaważowało na skutek przesunięcia członka zwyczajnego z jednej kategorii członków zwyczajnych do drugiej, nie może być obsadzone.

Art. 12.

Członek zwyczajny lub korespondent po osiągnięciu granicy wieku, wynoszącej skończonych lat 70 życia, o ile w przeciągu przynajmniej 5 lat był członkiem Towarzystwa, przechodzi do kategorii członków-seniorów, którzy nie wchodzi w skład kontyngensów ustanowionych w art. 9 i 10 i są na swych Wydziałach członkami nadliczbowymi, zachowując poza tym wszystkie prawa członków zwyczajnych lub korespondentów.

Art. 13.

Kandydatów na członków zwyczajnych i korespondentów zgłasza do Prezydium odpowiedniego Wydziału na piśmie przynajmniej dwóch członków zwyczajnych miejscowych tegoż Wydziału. Zgłaszanie kandydatów następować powinno przed 15 lutego, a z kolei kandydatury te powinny być zakomunikowane przez Przewodniczącego Wydziału Zarządowi Towarzystwa na piśmie najpóźniej 1 marca. Zgłoszona kandydatura winna być poddana pod głosowanie na administracyjnym Zebraniu ścisłym

Wydziału i Sekcji przed 1 czerwca. Kandydatura uważana jest za przyjętą przez Wydział, jeżeli uzyska w tajnym głosowaniu przynajmniej 3/4 głosów obecnych i w tym przypadku winna być zakomunikowana na ogólnym Zebraniu administracyjnym urządzanym w czerwcu. Głosowanie nad tą kandydaturą odbywa się na ogólnym listopadowym Zebraniu administracyjnym przed dniem 25 listopada. Wybór członka uważa się za dokonany, jeżeli kandydatura uzyska na tym zebraniu przynajmniej 2/3 głosów obecnych. O wyborze ogłasza się na dorocznym Zebraniu uroczystym Towarzystwa w dniu 25 listopada. Kandydatów na członków zwyczajnych i korespondentów w każdej z Sekcji zgłasza do Prezydium odpowiedniego Wydziału przynajmniej dwóch członków zwyczajnych miejscowych tej Sekcji.

W głosowaniach co do kandydatów: 1) na Wydziale II i Sekcji biorą udział członkowie zwyczajni tego Wydziału i tej Sekcji. Podobnie w głosowaniach co do kandydatów na Wydziale VI i Sekcji biorą udział członkowie zwyczajni tego Wydziału i tej Sekcji.

Art. 14.

Członkowie wszystkich kategorii mają prawo:

- a) uczestniczenia w naukowych Zebraniach ogólnych Towarzystwa, oraz w naukowych Zebraniach odpowiedniego Wydziału i odpowiedniej Sekcji, oraz w ich Zebraniach administracyjnych z w y c z a j n y c h (art. 28, 33),
- b) przedstawiania prac na Zebraniach naukowych swego Wydziału i swojej Sekcji,
- c) bezpłatnego otrzymywania roczników Towarzystwa, oraz publikacyj swego Wydziału i swojej Sekcji,
- d) korzystania z urządzeń Towarzystwa.

Zarząd może rozszerzać lub ograniczać prawa członków, wpływające z punktu c) tego artykułu.

Art. 15.

Członkowie zwyczajni uczestniczą zarówno w Zebraniach wymienionych w art. 14, jak w Zebraniach administracyjnych ścisłych swojego Wydziału i swojej Sekcji (art. 28, 33), oraz

w Zebraniach administracyjnych o g ó l n y c h. Tylko członkowie zwyczajni mają czynne prawo wyborcze. Na urzędy Towarzystwa, wprowadzające do Zarządu Towarzystwa, mają bierne prawa wyborcze tylko członkowie zwyczajni miejscowi.

III. Urzędy w Towarzystwie Naukowym Warszawskim

Art. 16.

Zarząd Towarzystwa składa się z Prezesa, Wiceprezesa, Sekretarza Generalnego, Zastępcy Sekretarza Generalnego, Skarbnika, Zastępcy Skarbnika, Przewodniczących poszczególnych Wydziałów i Sekcyj, oraz Sekretarzy Wydziałów.

Zarząd może powołać do stałego uczestniczenia w jego posiedzeniach z głosem doradczym Dyrektora Biura, mianowanego spośród członków Towarzystwa.

Art. 17.

Prezes, Wiceprezes, Sekretarz Generalny, Zastępca Sekretarza Generalnego i Skarbnik, oraz jego Zastępca wybierani są w tajnym głosowaniu przez Zebranie Ogólne administracyjne spośród miejscowych członków zwyczajnych Towarzystwa Naukowego Warszawskiego na 3 lata. Osoby te tworzą Prezydium Towarzystwa.

Art. 18.

W razie dłuższej nieobecności Prezesa lub Wiceprezesa Zarząd powoła spośród swoich członków zastępcę do sprawowania tymczasowo czynności Wiceprezesa. W razie ustąpienia któregoś z członków Prezydium w ciągu trzechlecia, Zarząd wybierze spośród swego grona tymczasowego zastępcę, który pełnić będzie swe obowiązki do najbliższego Zebrania ogólnego administracyjnego, na którym nastąpi wybór ostateczny na opróżnione miejsce na czas pozostały przed upływem trzechlecia.

Art. 19.

Prezes reprezentuje Towarzystwo Naukowe Warszawskie na zewnątrz, zwołuje Zebrania ogólne administracyjne i naukowe oraz posiedzenia Zarządu, Prezydium i wszelkich Komisyj

Zarządu, przewodniczy na nich, jak też czuwa nad wykonaniem Statutu i zadań Towarzystwa.

W razie nieobecności Prezesa, lub w razie jakiegokolwiek przeszkody w pełnieniu przez niego rzezonych czynności, obowiązki jego pełni Wiceprezes.

Art. 20.

Sekretarz Generalny Towarzystwa jest zwierzchnikiem Biura Towarzystwa, układa projekty sprawozdań i przedstawia sprawy podlegające rozpoznaniu na Zebraniach ogólnych administracyjnych i naukowych, oraz na posiedzeniach Zarządu i Prezydium, prowadzi protokół Zarządu, Prezydium i Zebrań ogólnych. Do wszelkich wypłat z funduszków Towarzystwa potrzeba asygnaty podpisanej przez Sekretarza Generalnego i Skarbnika.

Wymienione czynności może w razie potrzeby pełnić zamiast Sekretarza Generalnego Zastępca Sekretarza Generalnego.

Art. 21.

Skarbnik opracowuje projekty budżetu Towarzystwa Naukowego Warszawskiego w porozumieniu z Sekretarzem Generalnym, oraz nadzoruje rachunkowość i kasę Towarzystwa, strzegąc przepisów prawa i przyjętych zwyczajów. Na podstawie należycie wystawionych asygnat podpisuje czeki kasowe i przelewowe. Wraz z Sekretarzem Generalnym podpisuje żądania zwrotu sum z banków i instytucyj kredytowych.

Art. 22.

Naczelny Redaktor wydawnictw kieruje wszelkimi czynnościami, związanymi z publikowaniem prac Towarzystwa. Bierze on udział z głosem doradczym w posiedzeniach Zarządu i Prezydium.

Art. 23.

Przewodniczącego i Sekretarza Wydziału oraz ich zastępców wybiera spośród swych członków zwyczajnych miejscowych Wydział na swych posiedzeniach administracyjnych. Wyborów

dokonywa się na 3 lata w tajnym głosowaniu co rok na innym Wydziale w następującej kolejności: jednego roku na I i II Wydziale, drugiego — na III i IV, trzeciego — na V i VI.

W razie ustąpienia kogoś z wybranych przed upływem trzechlecia, Wydział dokonywa wyboru na miejsce ustępującego na okres czasu do upływu rozpoczętego trzechlecia.

Przewodniczącego i Sekretarza Sekcji oraz ich Zastępców wybiera spośród swych członków zwyczajnych miejscowych Sekcja na swych posiedzeniach administracyjnych, kierując się zasadami obowiązującymi przy wyborze Prezydium Wydziału.

Art. 24.

Przewodniczący i Sekretarze Wydziałów i Sekcyj mają względem swego Wydziału i swojej Sekcji te same prawa i obowiązki, jakie mają Prezes i Sekretarz Generalny Towarzystwa względem ogółu członków Towarzystwa, nadto Sekretarze Wydziałów mają obowiązek zajmowania się w porozumieniu z Redaktorem Naczelnym wydawnictw Towarzystwa wydawnictwami swojego Wydziału, lub także swojej Sekcji.

IV. Zakres działalności Zarządu Towarzystwa

Art. 25.

Zarząd zbiera się w miarę potrzeby przynajmniej raz na miesiąc (z wyjątkiem lipca, sierpnia i września) na wezwanie Prezesa. Dla prawomocności postanowień Zarządu niezbędna jest obecność większości członków Zarządu. Na posiedzeniach Zarządu przewodniczy Prezes, a w razie jego nieobecności — Wiceprezes Towarzystwa. Uchwały Zarządu zapadają prostą większością głosów. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego. Członek Zarządu, który nie zgadza się z zapadłą uchwałą, może zażądać zaprotokółowania swego odrębnego zdania.

Art. 26.

Do obowiązków Zarządu należy:

- a) ogólne planowanie i koordynowanie działalności naukowej Towarzystwa bez wkraczania w naukowe kompetencje Wydziałów,

- b) prowadzenie wszystkich spraw administracyjnych Towarzystwa, oraz bieżących jego interesów i porozumiewanie się z urzędami, instytucjami, interesantami,
- c) przyjmowanie darowizn, legatów, odbieranie funduszków przekazanych Towarzystwu,
- d) wykonywanie uchwał Zebrań ogólnych administracyjnych,
- e) wybór Naczelnego Redaktora wydawnictw spośród zwyczajnych członków miejscowych Towarzystwa,
- f) mianowanie i zwalnianie pracowników Biura Towarzystwa,
- g) normowanie wysokości płac stałych oraz honorariów,
- h) kierownictwo wydawnictw,
- i) zatwierdzanie uchwał Wydziałów w sprawach przez Statut lub regulamin przewidzianych,
- j) uprzednie rozpatrywanie przedstawień, czynionych przez członków Towarzystwa, celem ich wniesienia na Zebranie ogólne administracyjne Towarzystwa,
- k) rozpatrywanie i ustalanie projektu budżetu Towarzystwa, zatwierdzanie regulaminów dla władz Towarzystwa, jego Zakładów, urzędzeń i Biura,
- l) dozór nad stosowaniem przez organy Towarzystwa postanowień obowiązujących,
- ł) roztrząsanie sprawozdania finansowego Skarbnika i sprawozdania Sekretarza Generalnego z działalności Towarzystwa,
- m) Zarząd może niektóre z wymienionych czynności przekazać do zatwierdzenia Prezydium.

Art. 27.

Korespondencję wychodzącą na zewnątrz Towarzystwa w jego imieniu, zobowiązania, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty i akty urzędowe podpisują Prezes, oraz Sekretarz Generalny Towarzystwa lub ich Zastępcy z wyjątkiem czynności należących do kompetencji Skarbnika lub jego Zastępcy (art. 21).

Pisma w sprawach nagłych podpisuje Sekretarz Generalny po porozumieniu się o ile możności z Prezesem; o załat-

wieniu zawiadamia Zarząd na najbliższym posiedzeniu. W czasie wakacji sprawy nie cierpiące zwłoki załatwia Zarząd przy udziale obecnych w Warszawie członków bez względu na ich liczbę.

Do podpisywania idących na zewnątrz pism mniejszej doniosłości w pilnych sprawach bieżących Prezydium może upoważnić Dyrektora Biura.

Do odbierania z poczty, komór, stacyj kolejowych, przystani i lotnisk pieniędzy, przesyłek, towarów i dokumentów wystarcza jeden podpis Prezesa, lub Sekretarza Generalnego, lub osoby przez nich upoważnionej.

Prezes i Sekretarz Generalny reprezentują Towarzystwo Naukowe Warszawskie w sądach i urzędach.

V. Zebrania Towarzystwa

Art. 28.

Towarzystwo Naukowe Warszawskie odbywa Zebrania o g ó ł n e naukowe i administracyjne, w y d z i a ł o w e naukowe i administracyjne, s e k c y j n e naukowe i administracyjne, oraz doroczne Zebranie uroczyste.

Zebrania naukowe zarówno ogólne, jak wydziałowe i sekcyjne, poświęcane są wyłącznie sprawom naukowym. Zebrania naukowe mogą tylko przygotowywać wnioski, których załatwienie należy do właściwego Zebrania administracyjnego. Zebrania administracyjne Wydziałów i Sekcyj dzielą się na zwyczajne i ścisłe.

Zwyczajne zebrania administracyjne zajmują się sprawami bezpośrednio związanymi z naukową działalnością Wydziału lub Sekcji (art. 32). W zwyczajnych zebraniach administracyjnych biorą udział wszyscy członkowie Wydziału lub Sekcji.

Dla ścisłych Zebrań administracyjnych zastrzeżone są sprawy finansowe i personalne, oraz wybory (art. 33).

Przewodniczący Wydziału lub Sekcji może według swego uznania przekazywać inne jeszcze sprawy administracyjne do rozpatrzenia i rozstrzygnięcia na Zebraniu ścisłym.

W ścisłych Zebraniach administracyjnych uczestniczą tylko członkowie zwyczajni Towarzystwa.

Art. 29.

Zebrania ogólne administracyjne odbywają się przynajmniej 2 razy do roku, w czerwcu i listopadzie, przy czym przynajmniej jedno listopadowe musi się odbyć przed dniem 25-tym tego miesiąca.

Do ważności Zebrania ogólnego administracyjnego potrzeba jego zwołania przez Prezesa lub Wiceprezesa Towarzystwa na tydzień przed terminem, z podaniem porządku dziennego.

Art. 30.

Zebrania ogólne administracyjne mają na celu:

- a) roztrząsanie i decydowanie wniosków Zarządu Towarzystwa,
- b) wybory na członków Towarzystwa,
- c) wybory na urzędy w Towarzystwie w zakresie przewidzianym w art. 17 i 18,
- d) zatwierdzanie sprawozdania rocznego na podstawie wniosków Komisji Rewizyjnej i projektu budżetu na podstawie wniosku Zarządu,
- e) postanowienia w sprawach, związanych ze zmianą stanu majątkowego Towarzystwa, jak transakcje, pożyczki itd.,
- f) roztrząsanie i ustalanie zmian w Statucie Towarzystwa,
- g) postanowienie w sprawie rozwiązania Towarzystwa i zamknięcia jego czynności.

Do ważności uchwał potrzeba zwykłej większości głosów; w zakresie punktów b), f) i g) potrzeba większości 2/3 głosów członków obecnych.

Zebranie ogólne administracyjne jest zdolne do uchwał, o ile bierze w nim udział bezwzględna większość członków zwyczajnych miejscowych.

W razie niedojścia do skutku Zebrania ogólnego administracyjnego w pierwszym terminie jego zwołania, Zebranie zwołane w drugim terminie jest ważne bez względu na liczbę obecnych.

Protokoły Zebrań ogólnych administracyjnych podpisuje Prezes i Sekretarz Generalny.

Art. 31.

Doroczne Zebranie uroczyste odbywa się w rocznicę założenia Towarzystwa Naukowego Warszawskiego dnia 25 listopada. Biorą w nim udział członkowie Towarzystwa wszystkich kategorii i goście, zaproszeni przez Prezydium.

Na Zebraniu tym po sprawozdaniu z działalności naukowej Towarzystwa za rok ubiegły wygłaszane są mowy i wykłady treści naukowej, ogłaszane nagrody i konkursy na prace naukowe oraz nazwiska nowo powołanych członków Towarzystwa.

Art. 32.

Zebrania wydziałowe i sekcyjne n a u k o w e należy zwoływać przynajmniej raz na miesiąc z wyjątkiem miesięcy wakacyjnych: lipca, sierpnia i września.

Zebrania administracyjne zwyczajne zwołuje Przewodniczący Wydziału lub Sekcji w miarę potrzeby, przynajmniej 2 razy do roku. Zebrania administracyjne ściśle Przewodniczący Wydziału lub Sekcji zwołuje przynajmniej 2 razy do roku w maju i październiku.

Do prawomocności Zebrania administracyjnego potrzeba jego zwołania przez Przewodniczącego co najmniej na 4 dni przed terminem z podaniem porządku obrad, niezbędna jest również obecność większości członków zwyczajnych miejscowych Wydziału lub odpowiedniej Sekcji. Sprawy wydawnicze mogą być rozstrzygane bez względu na quorum; inne sprawy zostają rozstrzygnięte w drugim terminie bez względu na ilość obecnych.

W razie szczególnych przeszkód do zwołania lub odbycia Zebrania administracyjnego zwyczajnego dopuszczalne jest w sprawach dotyczących się uchwał o przyjęcie do druku prac przedstawionych na Zebraniu naukowym głosowanie sposobem obiegowym na piśmie.

Art. 33.

Na Zebraniach n a u k o w y c h Wydziału i Sekcji przedstawiane są rozprawy naukowe, rozważane są wnioski i komunikaty w kwestiach naukowych, należących do zakresu prac

każdego Wydziału i Sekcji, oceniane są rozprawy i dzieła naukowe.

Zebrania administracyjne z w y c z a j n e zajmują się sprawami wydawniczymi, a więc przeznaczaniem do druku prac naukowych, planowaniem wydawnictw Wydziału i Sekcji, przyznawaniem zapomóg na badania naukowe, organizowaniem przedsięwzięć naukowych, tworzeniem Komisyj i Pracowni badawczych, rozpatrywaniem sprawozdań i wniosków Komisyj i Pracowni, przyznawaniem nagród naukowych i ogłaszaniem konkursów.

Zebrania administracyjne ś c i ś l e dokonują wyboru Prezydium Wydziału lub Sekcji oraz nowych członków w przysługującym im zakresie (art. 13), uchwalają wnioski w sprawach finansowych i budżetowych (art. 56), oraz w innych sprawach administracyjnych wniesionych pod obrady przez Przewodniczącego.

Wydział lub Sekcja mogą uchwałą swego Zebrania administracyjnego ścisłego przybrać sobie członka innego Wydziału lub Sekcji. Członek przybrany nie zajmując miejsca w kontyngensie przybierającego go Wydziału lub Sekcji, poza tym korzysta z wszystkich uprawnień członka tego Wydziału lub Sekcji.

Art. 34.

Do badań specjalnych w zakresie poszczególnych gałęzi wiedzy Wydziały i Sekcje powołują do życia K o m i s j e, P r a c o w n i e, Z a k ł a d y b a d a w c z e itp. Zakres działalności Komisyj określa uchwała zwyczajnego posiedzenia administracyjnego Wydziału lub Sekcji.

Art. 35.

Komisje składają się:

- a) z członków odpowiedniego Wydziału i Sekcji, którzy dobrowolnie przystępują do Komisji,
- b) z osób z poza członków Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, przedstawionych przez Komisję, a zatwierdzonych przez Zebranie administracyjne Wydziału. Osoby te noszą tytuł współpracowników Komisji. Ko-

misje wybierają Przewodniczącego zwykłą większością głosów spośród należących do nich zwyczajnych członków Towarzystwa oraz Zastępcę Przewodniczącego spośród członków Towarzystwa bez ograniczenia ich kategorii, nadto Sekretarza spośród już to członków Towarzystwa, już to współpracowników Komisji. Wybór Przewodniczących, ich Zastępców i Sekretarzy odbywa się co 3 lata.

Uchwały Komisji mają charakter wniosków, przedstawianych administracyjnym Zebraniom Wydziałów.

VI. Zakłady badawcze

A. Własne pracownie badawcze T o w a r z y s t w a

Art. 36.

Pracownie badawcze (laboratoria, stacje, gabinety, muzea) lub Zakłady mogą być tworzone przy odpowiednich Wydziałach lub Sekcjach na podstawie uchwały powziętej przez Wydział lub Sekcję, a zatwierdzonej wraz z budżetem Pracowni przez Zebranie ogólne administracyjne członków Towarzystwa na przychylny wniosek Zarządu.

Zespół Pracowni badawczych (laboratoriów, stacji, gabinetów, muzeów), stanowiący jedną całość administracyjną a posiadający odrębne kierownictwo naukowe, nosi nazwę Zakładu badawczego.

Utworzenie w ramach Zakładów badawczych nowych Pracowni lub ich przyłączenie do Zakładu wymaga uchwały Zarządu T.N.W., powziętej na wniosek Rady Naukowej danego Zakładu poparty przez odpowiedni Wydział lub Sekcję.

Art. 37.

Budżet pracowni badawczej stanowi część budżetu odpowiedniego Wydziału, lub odpowiedniej Sekcji.

Art. 38.

Nowa Pracownia badawcza może być założona pod warunkiem, że koszty jej powstania i utrzymania mieścić się będą

w ramach budżetowych Wydziału lub Sekcji po pokryciu niezbędnych wydatków wydawniczych, albo też że Pracownia posiada wystarczające fundusze własne, lub subwencje.

Przepis ten ma również zastosowanie do tworzenia w ramach Zakładu badawczego, lub przyłączenia do takiego Zakładu oddzielnych Pracowni badawczych (art. 36 ust. 3).

Art. 39.

Korespondencję Pracowni w sprawach administracyjno-naukowych na zewnątrz Towarzystwa Naukowego Warszawskiego podpisuje Kierownik Pracowni.

Korespondencję Zakładu badawczego podpisuje Dyrektor Zakładu (art. 41).

Art. 40.

Rachunkowość Pracowni prowadzi Biuro Zarządu Towarzystwa, ale Zarząd Towarzystwa może ustanowić osobne biuro dla Pracowni.

Art. 41.

Na czele Pracowni stoi Kierownik, wybierany przez odpowiedni Wydział Towarzystwa na wniosek Rady Naukowej Pracowni. Wybór ten wymaga zatwierdzenia Zarządu Towarzystwa. W Zakładach badawczych Kierownik Pracowni odpowiada przed Radą Naukową Zakładu.

W Zakładach badawczych (art. 36 ust. 3) na czele każdej Pracowni badawczej, wchodzącej w ich skład, stoi Kierownik, powołany przez Radę Naukową Zakładu, a zatwierdzony przez Wydział, na czas i na warunkach, określonych przez umowę. Ogólne kierownictwo administracyjne Zakładu spoczywa w rękach Dyrektora Zakładu, powołanego na lat trzy przez Zarząd T.N.W. na wniosek Rady Naukowej Zakładu, a odpowiedzialnego przed Zarządem T.N.W. Dyrektor Zakładu otrzymuje na czas swej kadencji od Zarządu T.N.W. pełnomocnictwo w ramach zatwierdzonego budżetu w sprawach personelu Zakładu, nabywania i zbywania ruchomości, wynajmu lokali, otrzymywania i kwitowania sum należnych Zakładowi i wykonywania uchwał Rady Naukowej Zakładu.

Art. 42.

Kierownikiem Pracowni może być wybitny pracownik naukowy. W braku Kierownika Pracowni Wydział powoła spośród swych członków zwyczajnych Kuratora na przeciąg 1 roku i ustali zakres jego działania.

Art. 43.

Kierownik Pracowni, — nie wchodzącej w skład Zakładu, odpowiada przed Wydziałem i Zarządem Towarzystwa za celowy zakup inwentarza Pracowni i za sposób wykonywania budżetu Pracowni.

Art. 44.

Każda Pracownia posiada Radę Naukową, złożoną z 4 osób, wybranych na 3 lata przez Wydział, i z delegata Zarządu Towarzystwa, którym musi być miejscowy członek zwyczajny Towarzystwa. Nadto przynajmniej połowa osób, wybranych przez Wydział, musi być członkami zwyczajnymi Towarzystwa. Pozostałych członków Rady Naukowej Wydział może powołać i spoza grona członków Towarzystwa, Radzie przewodniczy delegat Zarządu.

W Zakładach badawczych (art. 36 ust. 2) Rada Naukowa składa się z 8 członków i z delegata Zarządu Towarzystwa, którym musi być miejscowy członek zwyczajny Towarzystwa; co do sposobu wyboru wymienionych 8 członków — mają zastosowanie przepisy ustępu 1 niniejszego artykułu. Radzie Naukowej przewodniczy delegat Zarządu Towarzystwa. Do zakresu kompetencji Rady Naukowej Zakładu należy oprócz nadzoru nad jego działalnością naukową:

1) uchwalanie wniosków co do preliminarza budżetowego Zakładu (art. 37),

2) decyzja co do sposobu zużycia funduszy własnych Zakładu (specjalne fundacje i subwencje, przeznaczone wyłącznie dla Zakładu),

3) kontrola wykonywania budżetu oraz kontrola prawidłowości i celowości gospodarki Zakładu,

4) powoływanie, po przeprowadzeniu ankiety, Kierowników Pracowni badawczych, wchodzących w skład Zakładu,

5) zgłaszanie wniosków co do tworzenia lub likwidowania Pracowni, albo samego Zakładu.

Art. 45.

Przynajmniej raz do roku Kierownik składa Radzie sprawozdanie z działalności Pracowni (Zakładu) za okres ubiegły oraz udziela na jej żądanie wyjaśnień. Opinię swą Rada komunikuje Wydziałowi oraz Zarządowi Towarzystwa.

Art. 46.

Wydział może powierzyć jednej Radzie pełnienie czynności w 2 lub kilku Pracowniach, przy czym liczba członków Rady może być zwiększona do 8, z których przynajmniej połowa ma się składać z członków zwyczajnych Towarzystwa.

Art. 47.

Wyniki badań i sprawozdania z działalności Pracowni (Zakładów) winny być drukowane w wydawnictwach Towarzystwa po ich przyjęciu przez Wydział.

Art. 48.

Sily pomocnicze Pracowni powołuje na wniosek Kierownika Zarząd Towarzystwa na czas nie przekraczający roku.

W Zakładach badawczych sily pomocnicze Pracowni badawczych powołuje na wniosek Kierownika Pracowni Dyrektor Zakładu na czas nie przekraczający roku (art. 41 ust. 2).

Art. 49.

Umowę służbową z Dyrektorami Zakładów, Kierownikami Pracowni i sily pomocniczymi zawiera Zarząd Towarzystwa.

Art. 50.

Pracownie badawcze mogą być zamykane w razie:

- a) braku funduszu na prowadzenie Pracowni,
- b) ustąpienia z kierownictwa pracownika naukowego, dla którego dana Pracownia została utworzona,

- c) wykończenia zadania, do którego Pracownia była przeznaczona,
- d) niemożności pozyskania odpowiedniego Kierownika o kwalifikacji naukowej.

O zwinięciu Pracowni decyduje Zarząd Towarzystwa w przypadkach b), c), d) na wniosek albo za zgodą odpowiedniego Wydziału; w przypadku a) — własną władzą po wysłuchaniu opinii Wydziału.

Zwinięcie Zakładu badawczego może nastąpić przez uchwałę ogólnego Zebrania administracyjnego Towarzystwa na wniosek Zarządu po wysłuchaniu opinii Wydziału i Rady Naukowej danego Zakładu.

Art. 51.

W razie postanowienia zamknięcia Pracowni badawczej likwidacji jej dokonywa Komisja likwidacyjna. 2—4 członków tej Komisji wyznacza Wydział, a jej przewodniczącego wyznacza Zarząd Towarzystwa.

Art. 52.

Pozostałym inwentarzem Pracowni rozporządza się w sposób najbardziej celowy pod względem naukowym, przeznaczając go w miarę potrzeby przede wszystkim na rzecz Pracowni Towarzystwa.

Art. 53.

Wnioski Komisji co do likwidacji Pracowni, wymagają zatwierdzenia Zarządu.

B. Pracownie badawcze subwencjonowane

Art. 54.

Towarzystwo Naukowe Warszawskie może współdziałać w rozwoju Pracowni badawczych, nie stanowiących własności Towarzystwa, przez udzielenie im pomocy naukowej i materialnej w postaci zapomóg pieniężnych lub lokalu.

Art. 55.

Przyjęcie Pracowni badawczej do kategorii subwencjonowanych przez Towarzystwo może nastąpić na wniosek odpowiedniej Pracowni, złożony na piśmie, z dołączeniem wiadomości o jej stanie prawnym, majątku, zadaniach, dotychczasowej działalności, oraz zakresie oczekiwanego współdziałania Towarzystwa.

Art. 56.

Wydział Wyznacza Komisję celem zbadania propozycji Pracowni, celowości współdziałania z nią Towarzystwa pod względem naukowym i materialnym. Do przychyłnej uchwały Wydziału potrzeba 2/3 głosów członków zwyczajnych, obecnych na prawomocnym Zebraniu administracyjnym ścisłym. Uchwała Wydziału wymaga zatwierdzenia Zarządu.

Art. 57.

Umowa zawarta przez Zarząd Towarzystwa z Pracownią badawczą określi szczegóły współdziałania Towarzystwa.

Umowa może być zawarta nie na dłużej, jak na 3 lata.

Może ona zawierać zobowiązanie co do wysokości subwencji pieniężnych tylko na bieżący jednoroczny okres budżetu; nie dotyczy się to zobowiązań Towarzystwa co do udzielenia pomocy lokalowej.

Art. 58.

Pomoc pieniężna może być udzielana Pracowniom subwencionowanym po zaspokojeniu potrzeb wydawniczych Wydziału lub Sekcji, oraz potrzeb jego własnych Pracowni.

Art. 59.

Towarzystwo posiada przy każdej Pracowni subwencionowanej Radę Naukową Pracowni, której Kierownik Pracowni składa sprawozdanie z działalności naukowej Pracowni przynajmniej raz do roku, oraz udziela wyjaśnień na żądanie Rady.

Art. 60.

Rada Pracowni subwencionowanej tworzy się i działa w sposób, wskazany dla Rady Pracowni badawczych Towarzystwa.

Art. 61.

Komisja Rewizyjna Towarzystwa Naukowego Warszawskiego ma wglądać w księgi Pracowni subwencionowanej na tych samych zasadach, co w księgi Towarzystwa.

Art. 62.

Kierownikiem Pracowni może być tylko osoba, zatwierdzona na tym stanowisku przez Zarząd Towarzystwa na wniosek Wydziału, powzięty na podstawie wniosku Rady naukowej.

Art. 63.

Inwentarz Pracowni, zakupiony z subwencji Towarzystwa, stanowi własność Towarzystwa, będącą w depozycie Pracowni na czas trwania umowy subwencyjnej, o ile w tym przedmiocie nie zostanie zawarty inny układ.

VII. Komisja Rewizyjna

Art. 64.

Komisja Rewizyjna Towarzystwa składa się z 5 członków zwyczajnych Towarzystwa, wybranych na Zebraniu ogólnym administracyjnym na lat 3. Komisja wybiera sama swojego Przewodniczącego.

Komisja Rewizyjna:

- a) kontroluje wszystkie księgi Towarzystwa i w tym celu ma prawo powołać płatnego rzeczoznawcę,
- b) kontroluje kasę Towarzystwa,
- c) protokoły i wnioski swoje przedstawia co najmniej raz do roku na Zebraniu ogólnym administracyjnym,
- d) ma prawo wykonywać te rewizje w każdej chwili,
- e) ma prawo w każdej chwili wymagać od Zarządu zwołania Zebrania ogólnego administracyjnego Towarzystwa i przedstawienia na nim swoich wniosków.

VIII. Majątek Towarzystwa

Art. 65.

Majątek Towarzystwa składa się z rzeczy fizycznych ruchomych i nieruchomych, będących własnością Towarzystwa, lub stanowiących przedmiot jego uprawnień, oraz wszelkiego rodzaju praw.

Art. 66.

Każdy Wydział lub Wydział wraz z Sekcją używa przewidzianego dla niego w budżecie funduszu, po zaspokojeniu swych własnych ogólnych wydatków administracyjnych, przede wszystkim na cele wydawnicze, poza tym na inne cele naukowe w zakresie swego działania.

Art. 67.

W razie rozwiązania Towarzystwa majątkiem jego rozporządzi ostatnie Zebranie ogólne administracyjne Towarzystwa, przeznaczając go na analogiczną instytucję naukową polską.
